

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Riksdagens justitieombudsmans berättelse år 2019

Till grundlagsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagens justitieombudsmans berättelse år 2019 (B 15/2020 rd): Ärendet har lämnats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för eventuellt utlåtande till grundlagsutskottet. Tidsfrist: 1.3.2021.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- biträdande justitieombudsman Pasi Pölönen, Riksdagens justitieombudsmans kansli.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har behandlat berättelsen med fokus på laglighetskontrollen gällande arbetskraftsservicen och utkomstskyddet för arbetslösa.

I det sakområde i justitieombudsmannens berättelse (B 15/2020 rd), som omfattar arbetskraftsservicen, utkomstskyddet för arbetslösa, arbetarskyddet, lönegarantin och arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte, inleddes år 2019 322 klagomål och avgjordes 329 klagomål. Största delen av de avgjorda klagomålen (209) gällde arbets- och näringsbyråernas förfarande. Av avgörandena gällde 58 FPA:s förfarande, 20 arbetarskyddet och 18 arbetslöshetskassornas förfarande. 10 avgöranden gällde arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Klagomålen handlade oftast om tiden för handläggning av ett ärende, hur noggrant ett ärende behandlats, rådgivning och svar på frågor. Närmare 27 procent (88) av avgörandena ledde till att biträdande justitieombudsmannen vidtog åtgärder.

Utöver klagomålen undersökte biträdande justitieombudsmannen som eget initiativ behandlingstiderna för arbetskraftspolitiska utlåtanden vid landets alla arbets- och näringsbyråer. Överskridningarna av behandlingstiderna berodde ofta på personalbrist till följd av sjukledigheter och semestrar samt uppsägningar och pensioneringar, som arbets- och näringsbyråerna inte hade kunnat reagera tillräckligt snabbt på. Det stora antalet visstidsanställda inom behandlingen av ärenden som berör utkomstskydd för arbetslösa orsakar också problem och extra arbete. Med tanke på

Utlåtande AjUU 2/2021 rd

att ärendena ska behandlas på behörigt sätt och utan fördröjningar ansåg biträdande justitieombudsmannen att det var problematiskt att en stor del av de experter som gav expertutlåtanden gällande arbetslöshetsförmån, och som alltså sörjer för lagstadgade uppgifter av bestående karaktär, vid vissa byråer var anställda genom tidsbegränsad finansiering. Utskottet delar biträdande justitieombudsmannens oro och påminner om att en del av dessa uppgifter kräver mycket specifik expertis, vilket för sin del talar för en strävan efter stabila anställningsförhållanden.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet fäster grundlagsutskottets uppmärksamhet vid att klagomål inom arbetsförvaltningen redan länge har lett till justitieombudsmannens åtgärder klart oftare än inom andra förvaltningsområden. Utskottet påpekar också att en betydande del av arbetsförvaltningens klagomål hänför sig till missförhållanden som är lätta att upptäcka och verifiera, såsom ett enskilt besluts varaktighet och riktighet. Däremot framträder strukturella problem i huvudsak i samband med de teman som justitieombudsmannen tog upp på eget initiativ. Detta tyder på att justitieombudsmannens kanal för klagomål inte fungerar särskilt bra när orsakerna till rättstränkningen är strukturella.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att grundlagsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 18.2.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anna Kontula vänst
vice ordförande Katja Taimela sd
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Tuomas Kettunen cent
medlem Terhi Koulumies saml
medlem Antti Kurvinen cent (delvis)
medlem Rami Lehto saf
medlem Niina Malm sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Jukka Mäkynen saf
medlem Anders Norrback sv
medlem Arto Satonen saml
medlem Ruut Sjöblom saml
medlem Riikka Slunga-Poutsalo saf
medlem Sofia Virta gröna.

Utlåtande AjuU 2/2021 rd

Sekreterare var

utskottsråd Marjaana Kinnunen.